

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۱۳
عنوان موضوع	موانع و مشکلات حوزه مهندسين و مشاوران در نظام فنی و اجرایی پیرامون چالش های قانون مالیات بر ارزش افزوده در قراردادهای مهندسان مشاور و پیمانکاران		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی، دبیرخانه های شرق کشور - انجمن صنفی کارفرمایی شرکت های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی - انجمن شرکت های مهندسين مشاور خراسان رضوی		
شرح موضوع	بر اساس نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی مشکلات شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران در حوزه نظام فنی و اجرایی در حوزه امور مالیاتی در دبیرخانه شورا بررسی شد. مطابق اظهارات و جمع بندی های نشست در حال حاضر، تفسیرهای متفاوتی از بند ۴ و تبصره ذیل آن در ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده میان دستگاه های اجرایی وجود دارد که منجر به سه رویه کاملاً مجزا شده است. ۱- برخی دستگاه ها تمام قراردادهای مهندسان مشاور را مشمول مالیات بر ارزش افزوده دانسته و مبلغ مربوطه را پرداخت می کنند. ۲- دستگاه های دیگر اساساً مهندسان مشاور را مشمول این مالیات نمی دانند و هیچ پرداختی انجام نمی دهند. ۳- گروه سوم رویه ای میانه در پیش گرفته اند و حقوق و دستمزد را معاف از مالیات می دانند، اما هزینه های بالاسری را مشمول مالیات محسوب می کنند. در حالیکه سازمان امور مالیاتی به صراحت اعلام کرده که تمام قراردادهای مهندسان مشاور مشمول مالیات بر ارزش افزوده (۱۰ درصد) هستند. در این شرایط، درخواست اصلی جامعه مهندسان مشاور این است که یک تفسیر واحد از قانون وجود داشته باشد - یا مالیات توسط کارفرما پرداخت شود تا به سازمان مالیاتی منتقل گردد، یا اگر قراردادها معاف هستند، سازمان مالیاتی نیز آن را مطالبه نکند. موضوع در پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو که بصورت مشترک با دبیرخانه های شرقی برگزار گردید بررسی شد.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	۱- برداشت های متفاوت دستگاه های اجرایی از بند ۴ و تبصره ذیل آن از قسمت ب ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده وجود دارد به نحوی که برخی از دستگاه ها قراردادهای مهندسين مشاور را معاف از مالیات ارزش افزوده می دانند و برخی از آنها در بخشی از قرارداد که شامل حقوق و دستمزد است مالیات بر ارزش افزوده را پرداخت نمی کنند و صرفاً به قسمت بالاسری پرداخت می کنند، در حالیکه سازمان امور مالیاتی کل قراردادهای مهندسين مشاور را مشمول مالیات بر ارزش افزوده می داند و فارغ از پرداخت یا عدم پرداخت مالیات توسط دستگاه های اجرایی، مالیات بر ارزش افزوده را به میزان ۱۰ درصد رقم قرارداد (صورت وضعیت) مطالبه می نماید. ۲- بر اساس تبصره ۳ ذیل ماده ۴ قانون مالیات بر ارزش افزوده "کلیه کارفرمایان موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸ و ماده ۲۹ قانون پنجساله ششم توسعه مصوب ۱۳۹۱/۰۵/۱۴ موظفند علاوه بر ثبت اصل		

قرارداد پیمانکاری، کلیه پرداخت های خود به پیمانکار را در سامانه مودیان ثبت نموده، همزمان با هر پرداخت، مالیات و عوارض متناسب با آن را به پیمانکار پرداخت کنند. چنانچه کارفرما از پرداخت مالیات و عوارض فروش خودداری کند بعد از انقضای مهلت قانونی، اصل مالیات و عوارض و جریمه های متعلق به آن توسط سازمان از طریق عملیات اجرایی از کارفرما وصول و اصل مالیات و عوارض به حساب پیمانکار منظور خواهد شد " لیکن سازمان امور مالیاتی این بند از قانون را اجرا نمی کند و در صورت عدم پرداخت مالیات توسط کارفرما آن را از پیمانکار و مهندسین مشاور مطالبه می نماید.

۳-سازمان امور مالیاتی اقدام به تعریف ضریب مالیاتی در قالب دستورالعمل های صادره نموده و بر اساس آن اکثر ممیزهای مالیاتی این ضریب را ملاک عمل قرارداده و با رد کردن هزینه ها تا سقف ضرایب، میزان مالیات را بر اساس ضرایب تعیین می کند.

نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورا :

«عباس غیب دوست»، رئیس انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی، به بیان چالش هایی پیرامون اختلاف در تعلق مالیات ارزش افزوده به قراردادهای مهندسان مشاور پرداخت و اظهار کرد: در حال حاضر برداشت های متفاوت دستگاه های اجرایی از بند ۴ و تبصره ذیل آن از قسمت ب ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده وجود دارد به نحوی که سه رویه متفاوت در بین دستگاه های اجرایی مشاهده می شود. برخی از دستگاه ها قراردادهای مهندسان مشاور را به طور کامل مشمول مالیات بر ارزش افزوده می دانند و این مبلغ را به امور مالیاتی پرداخت می کنند. برخی دیگر اساساً مهندسان مشاور را مشمول این مالیات نمی دانند و هیچ رقمی پرداخت نمی کنند. گروه سوم، رویه ای میانه را در پیش گرفته اند؛ به این معنا که بخش مربوط به حقوق و دستمزد را معاف از مالیات بر ارزش افزوده می دانند؛ اما هزینه های بالاسری را مشمول این مالیات محسوب می کنند.

او افزود: سازمان امور مالیاتی صراحتاً اعلام کرده که قراردادهای مهندسان مشاور به طور کامل مشمول مالیات هستند و باید ۹ درصد (یا ۱۰ درصد در سال جاری) پرداخت شود. درخواست ما این است که یک وحدت رویه در برداشت از قانون ایجاد شود. یا مالیات به ما پرداخت شود تا آن را به سازمان مالیاتی منتقل کنیم، یا اگر پرداخت نمی شود، سازمان مالیاتی نیز آن را مطالبه نکند.

رئیس انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی پیشنهاد کرد: برای حل این چالش، ضروری است که استعلامی رسمی از مرجع تایید و تصویب این قانون یعنی مجلس شورای اسلامی گرفته شود تا اداره کل امور مالیاتی، سازمان امور مالیاتی، یا هر نهاد ذی صلاح دیگری، بر اساس یک قانون واحد اقدام کنند. در غیر این صورت، همچنان شاهد برداشت های متناقض خواهیم بود.

وی همچنین به تبصره ۳ ماده ۴ قانون مالیات بر ارزش افزوده اشاره کرد و گفت: بر اساس این ماده، تمامی کارفرمایان دولتی موظفاند علاوه بر ثبت قراردادهای پیمانکاری، کلیه پرداخت های خود را در سامانه مالیاتی ثبت کنند و همزمان

جمع بندی جلسه
کارگروه تخصصی
(کارشناسی) به تاریخ

۱۴۰۳/۱۱/۱۷

با هر پرداخت، مالیات متناسب را نیز واریز نمایند. در غیر این صورت، سازمان امور مالیاتی باید اصل مالیات، عوارض و جرایم آن را از کارفرما وصول کرده و به حساب پیمانکار واریز کند. این یک قانون صریح است و جای تفسیر ندارد.

غیب‌دوست تصریح کرد: مشکل اصلی اینجاست که برخی دستگاه‌های اجرایی رسماً اعلام می‌کنند که قراردادهای مهندسان مشاور مشمول مالیات نیست و مبلغی پرداخت نمی‌کنند. در چنین شرایطی، سازمان امور مالیاتی باید مطابق قانون، مالیات را از همان دستگاه اجرایی وصول کند، نه اینکه پیمانکار را تحت فشار بگذارد. امیدواریم این مسئله با یک تصمیم‌گیری قطعی و وحدت رویه حل شود.

تعیین تکلیف مالیات ارزش افزوده مهندسان مشاور با استعلام رسمی

مسکنی، معاون اداره کل امور مالیاتی خراسان رضوی نیز به اختلاف نظر میان دستگاه‌های اجرایی و سازمان امور مالیاتی درباره مشمولیت قراردادهای مهندسان مشاور در پرداخت مالیات ارزش افزوده اشاره کرد و اظهار داشت: ماده ۴ تبصره ۳ قانون مالیات بر ارزش افزوده و نامه اداره کل بازرسی موجب اختلافات متعددی شده است. کارفرمایان دولتی، به استناد ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده ۲۰ برنامه ششم توسعه، تکلیفی برای پرداخت مالیات به پیمانکاران ندارند. این در حالی است که سازمان امور مالیاتی معتقد است که مالیات باید از کارفرما دریافت شود و در نهایت به حساب پیمانکار واریز گردد. بر اساس مواد ۲۷ و ۲۱۸ قانون مالیات‌های مستقیم، سازمان امور مالیاتی می‌تواند مطالبات پیمانکاران را از کارفرما دریافت کرده و از محل آن، بدهی‌های مالیاتی را تهاتر کند.

مسکنی با اشاره به سابقه استعلام‌های قبلی در این زمینه افزود: یکبار استعلام گرفتیم که مهندسان مشاور در قالب نیروی انسانی و خدمات به صورت حجمی فعالیت می‌کنند و کار آن‌ها در زمره قراردادهای حجمی محسوب شود ولی مجدداً پیشنهاد می‌کنیم که استعلامی رسمی دیگر از مراجع ذی‌صلاح گرفته شود تا به صورت شفاف اعلام شود که تکلیف این مالیات بر عهده چه نهادی است.

افزایش فشار مالیاتی بر بخش خصوصی به دلیل ناهماهنگی داخلی دولت

«هادی توانا»، مدیرکل هماهنگی امور سرمایه‌گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی نیز در بخشی از این نشست، با اشاره به ناهماهنگی میان دستگاه‌های دولتی در اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده، تاکید کرد: این تضاد منجر به فشار بیشتر بر بخش خصوصی شده است. به گفته وی، برخی دستگاه‌های اجرایی قراردادهای مهندسان مشاور را مشمول مالیات نمی‌دانند، درحالی‌که سازمان امور مالیاتی همچنان این مالیات را از مهندسان مشاور مطالبه می‌کند.

در این بخش از جلسه و در جمع بندی این مبحث، لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی، بر ضرورت استعلام رسمی از مجلس یا معاونت حقوقی ریاست جمهوری برای تعیین تکلیف این موضوع تاکید کرد و گفت: اگر مالیات باید پرداخت شود، دستگاه‌های دولتی نیز مکلف به رعایت آن هستند و در غیر این صورت، سازمان امور مالیاتی نباید مهندسان مشاور را تحت فشار قرار دهد.

دستگاه‌های استانی دارای نماینده در جلسه:

استان خراسان رضوی: مدیرکل محترم دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی، معاونت محترم امور مالیاتی خراسان رضوی، رئیس محترم کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی، انجمن صنفی کارفرمایی شرکت های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، رئیس هیأت مدیره انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی.

استان خراسان شمالی: معاونت امور اقتصادی و دارائی خراسان شمالی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی، اداره کل امور مالیاتی خراسان شمالی، انجمن پیمانکاران عمرانی استان خراسان شمالی، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان شمالی.

استان خراسان جنوبی: استانداری خراسان جنوبی، ریاست محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان جنوبی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، اداره کل امور مالیاتی، رئیس کمیسیون عمران، انجمن شرکت های مهندسين مشاور استان، انجمن پیمانکاران عمرانی استان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان جنوبی.

استان گلستان: دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی گلستان.

استان سیستان و بلوچستان: انجمن پیمانکاران ساختمان استان سیستان و بلوچستان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی سیستان و بلوچستان.

غائبین در جلسه: اداره کل امور اقتصادی و دارائی خراسان رضوی، مشاور مالیاتی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

۱- برداشت های متفاوت دستگاه های اجرایی از بند ۴ و تبصره ذیل آن از قسمت ب ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده وجود دارد به نحوی که برخی از دستگاه ها قراردادهای مهندسين مشاور را معاف از مالیات ارزش افزوده می دانند و برخی از آنها در بخشی از قرارداد که شامل حقوق و دستمزد است مالیات بر ارزش افزوده را پرداخت نمی کنند و صرفاً به قسمت بالاسری پرداخت می کنند، در حالیکه سازمان امور مالیاتی کل قراردادهای مهندسين مشاور را مشمول مالیات بر ارزش افزوده می داند و فارغ از پرداخت یا عدم پرداخت مالیات توسط دستگاه های اجرایی، مالیات بر ارزش افزوده را به میزان ۱۰ درصد رقم قرارداد (صورت وضعیت) مطالبه می نماید.

۲- بر اساس تبصره ۳ ذیل ماده ۴ قانون مالیات بر ارزش افزوده "کلیه کارفرمایان موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸ و ماده ۲۹ قانون پنجساله ششم توسعه مصوب ۱۳۹۱/۰۵/۱۴ موظفند علاوه بر ثبت اصل قرارداد پیمانکاری، کلیه پرداخت های خود به پیمانکار را در سامانه مودیان ثبت نموده، همزمان با هر پرداخت، مالیات و عوارض متناسب با آن را به پیمانکار پرداخت کنند. چنانچه کارفرما از پرداخت مالیات و عوارض فروش خودداری کند بعد از انقضای مهلت قانونی، اصل مالیات و عوارض و جریمه های متعلق به آن توسط سازمان از طریق عملیات اجرایی

از کارفرما وصول و اصل مالیات و عوارض به حساب پیمانکار منظور خواهد شد" لیکن سازمان امور مالیاتی این بند از قانون را اجرا نمی کند و در صورت عدم پرداخت مالیات توسط کارفرما آن را از پیمانکار و مهندسین مشاور مطالبه می نماید.

۳-سازمان امور مالیاتی اقدام به تعریف ضریب مالیاتی در قالب دستورالعمل های صادره نموده و بر اساس آن اکثر ممیزهای مالیاتی این ضریب را ملاک عمل قرارداده و با رد کردن هزینه ها تا سقف ضرایب، میزان مالیات را بر اساس ضرایب تعیین می کند.

- ادارات کل امور مالیاتی استانها از طریق سازمان مالیاتی کشور از مجلس یا معاونت حقوقی ریاست جمهوری و نیز دبیرخانه شورای گفت و گو استان از شورای مرکز، نسبت به شفاف نمودن بند ۴ قسمت ب ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده مبنی بر ارائه خدماتی که مابه ازای آن به صورت حقوق و دستمزد پرداخت می شود در صورتی که مشمول فصل مالیات بر درآمد حقوق موضوع قانون مالیات های مستقیم باشد استعلام نموده و معافیت یا عدم معافیت قراردادهای مهندسین مشاور را تعیین تکلیف نمایند.

- نظر به اینکه بر اساس تبصره ۳ ذیل ماده ۴ قانون مالیات بر ارزش افزوده "کلیه کارفرمایان موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸ و ماده ۲۹ قانون پنجساله ششم توسعه مصوب ۱۳۹۱/۰۵/۱۴ موظفند علاوه بر ثبت اصل قرارداد پیمانکاری، کلیه پرداخت های خود به پیمانکار را در سامانه مودیان ثبت نموده، همزمان با هر پرداخت، مالیات و عوارض متناسب با آن را به پیمانکار پرداخت کنند. چنانچه کارفرما از پرداخت مالیات و عوارض فروش خودداری کند بعد از انقضای مهلت قانونی، اصل مالیات و عوارض و جریمه های متعلق به آن توسط سازمان از طریق عملیات اجرایی از کارفرما وصول و اصل مالیات و عوارض به حساب پیمانکار منظور خواهد شد" لیکن ادارات امور مالیاتی این بند از قانون را اجرا نمی کند و در صورت عدم پرداخت مالیات توسط کارفرما آن را از پیمانکار و مهندسین مشاور مطالبه می نماید. لذا مقرر شد، ادارات کل امور مالیاتی، اجرای تبصره ۳ ذیل ماده ۴ قانون مالیات بر ارزش افزوده را عملیاتی نموده و از هرگونه اقدام اجرایی علیه پیمانکاران و مهندسین مشاور خودداری نماید.

- با توجه به اینکه طی سنوات اخیر علیرغم رکود اقتصادی و افزایش هزینه های شرکت ها و کاهش سود، ضرایب مالیاتی شرکت های مهندسین مشاور از ۱۴٪ به ۱۸٪ افزایش یافته است و ضریب اینتاكد(علی الرأس) ۱۰ و ۱۲ درصدی برای شرکت های پیمانکاری نیز با توجه به هزینه های ناشی از تنزیل اسناد خزانه و اوراق مرابحه اسلامی تا حدودی دست نیافتنی است، لذا مقرر گردید اسناد و مدارک موردنظر و آنالیز مستندات مربوطه توسط شرکت های مهندسین مشاور و پیمانکاران ظرف مدت ده روز در اختیار ادارات کل امور مالیاتی استانها قرار گرفته تا نسبت به بازنگری ضرایب مالیاتی اقدام شود .

دبیرخانه به شورا پیشنهاد می نماید:

- ادارات کل امور مالیاتی استانها از طریق سازمان مالیاتی کشور از مجلس یا معاونت حقوقی ریاست جمهوری و نیز دبیرخانه شورای گفت و گو استان از شورای مرکز، نسبت به شفاف نمودن بند ۴

پیشنهادهات

قسمت ب ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده مبنی بر ارائه خدماتی که مابه‌ازای آن به صورت حقوق و دستمزد پرداخت می‌شود در صورتی که مشمول فصل مالیات بر درآمد حقوق موضوع قانون مالیات‌های مستقیم باشد استعلام نموده و معافیت یا عدم معافیت قراردادهای مهندسین مشاور را تعیین تکلیف نمایند.

- نظر به اینکه بر اساس تبصره ۳ ذیل ماده ۴ قانون مالیات بر ارزش افزوده "کلیه کارفرمایان موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸ و ماده ۲۹ قانون پنجساله ششم توسعه مصوب ۱۳۹۱/۰۵/۱۴ موظفند علاوه بر ثبت اصل قرارداد پیمانکاری، کلیه پرداخت های خود به پیمانکار را در سامانه مودیان ثبت نموده، همزمان با هر پرداخت، مالیات و عوارض متناسب با آن را به پیمانکار پرداخت کنند. چنانچه کارفرما از پرداخت مالیات و عوارض فروش خودداری کند بعد از انقضای مهلت قانونی، اصل مالیات و عوارض و جریمه های متعلق به آن توسط سازمان از طریق عملیات اجرایی از کارفرما وصول و اصل مالیات و عوارض به حساب پیمانکار منظور خواهد شد" لیکن ادارات امور مالیاتی این بند از قانون را اجرا نمی کند و در صورت عدم پرداخت مالیات توسط کارفرما آن را از پیمانکار و مهندسین مشاور مطالبه می نماید. لذا مقرر شد، ادارات کل امور مالیاتی، اجرای تبصره ۳ ذیل ماده ۴ قانون مالیات بر ارزش افزوده را عملیاتی نموده و از هرگونه اقدام اجرایی علیه پیمانکاران و مهندسین مشاور خودداری نماید.

- با توجه به اینکه طی سنوات اخیر علیرغم رکود اقتصادی و افزایش هزینه های شرکت ها و کاهش سود، ضرایب مالیاتی شرکت های مهندسین مشاور از ۱۴٪ به ۱۸٪ افزایش یافته است و ضریب اینتاكد(علی الرأس) ۱۰ و ۱۲ درصدی برای شرکت های پیمانکاری نیز با توجه به هزینه های ناشی از تنزیل اسناد خزانه و اوراق مرابحه اسلامی تا حدودی دست نیافتنی است، لذا مقرر گردید اسناد و مدارک موردنظر و آنالیز مستندات مربوطه توسط شرکت های مهندسین مشاور و پیمانکاران ظرف مدت ده روز در اختیار ادارات کل امور مالیاتی استانها قرار گرفته تا نسبت به بازنگری ضرایب مالیاتی اقدام شود.

۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان

۲- صورتجلسه پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۷

۳- قانون مالیات بر ارزش افزوده مجلس شورای اسلامی

فهرست مستندات و مدارک پشتوانه